

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**Zitting van 26 februari 2019
Dienstverlening - Beleid Leefwereld

9 2019_B&W_00095 Informatienota Lokaal educatie akkoord - informeren**Samenstelling:**

Aanwezig:

de heer R. Bats, Burgemeester; de heer B. Harmsma, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; mevrouw T. Bijl; mevrouw J. de Groot, Secretaris

Informatienota

Inleiding

In de ambitiekaart 'Samen Redzaam' - en in het verlengde daarvan in de begroting 2019 - 2022 - zijn voor onderwijsachterstanden, voortijdig schoolverlaten en het voorkomen van laaggeletterdheid aparte doelstellingen opgenomen. Daarnaast zijn er aparte doelstellingen opgenomen op het gebied van deelname aan voorschoolse voorzieningen en de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs. Echter, de onderlinge samenhang tussen deze beleidsterreinen vraagt om een integrale aanpak, niet alleen in de uitvoering, maar ook in de beleidsvorming. In deze nota informeren wij u over de wijze waarop wij het beleid op deze terreinen zullen laten ontstaan.

Onderwijsachterstanden, voortijdig schoolverlaten (vsv) en laaggeletterdheid zijn belangrijke maatschappelijke problemen, die voor ons college hoge prioriteit hebben. Deze beleidsterreinen hangen inhoudelijk nauw met elkaar samen. Kinderen die op jonge leeftijd een taalachterstand hebben opgelopen, lopen die niet of nauwelijks meer in en zullen moeite hebben met bijna alle anderen vakken. Zelfs voor het rekenonderwijs moet je immers kunnen lezen. School wordt dan al snel een kwelling en voortijdig schoolverlaten ligt op de loer, met als gevolg dat je als volwassene te weinig vaardigheden hebt om je staande te houden in de samenleving.

Onderwijsachterstanden, voortijdig schoolverlaten en laaggeletterdheid hangen niet alleen nauw samen met elkaar, maar ook met de thuissituatie. De manier waarop ouders omgaan met hun hele jonge kinderen kan bepalen of een kind wel of niet met een achterstand aan het leesonderwijs in groep 3 begint. En in tegenstelling tot wat we misschien vaak denken, hebben ouders wel degelijk grote invloed op hun puberkinderen – en dus ook op de manier waarop ze tegen school aankijken en hoe belangrijk ze het vinden om school af te maken.

Tot slot hangen onderwijsachterstanden, voortijdig schoolverlaten en laaggeletterdheid nauw samen met het zorgdomein. Van oudsher wordt in het (landelijk) beleid een onderscheid gemaakt tussen 'onderwijsachterstanden' die ontstaan door een zwakke sociaal economische thuissituatie en achterstanden die ontstaan door 'in het kind gelegen factoren'. Voor de bestrijding van onderwijsachterstanden hebben we het onderwijsachterstandenbeleid, voor kinderen die problemen ervaren vanuit 'in het kind gelegen factoren' (waaronder problemen die voorkomen uit zwakke opvoedkundige vaardigheden van ouders) hebben we passend onderwijs en de Jeugdwet. Voor het kind dat met te weinig vaardigheden van school komt, maakt het natuurlijk helemaal niets uit of deze nu ontstaan zijn door de lage sociaal economische situatie van zijn ouders of door 'in het kind gelegen

factoren'. Hij beheerst onvoldoende de vaardigheden die hij nodig heeft om zich als volwassene staande te houden in onze complexe maatschappij.

Kernboodschap

De beleidsterreinen onderwijsachterstanden, voortijdig schoolverlaten, voorkomen laaggeletterdheid, voorschoolse voorzieningen en samenwerking jeugdhulp-onderwijs gaan uiteindelijk om de vraag:

Wat kunnen we als Steenwijkerlandse samenleving doen om ervoor te zorgen dat kinderen/jongeren met voldoende vaardigheden van school komen – zodat zij als volwassenen zo zelfstandig mogelijk aan de samenleving kunnen deelnemen?

Deze vraag - of beter: deze maatschappelijk opgave - is niet de exclusieve verantwoordelijkheid van de gemeente. Sterker nog, al het werk van sectoren als kinderopvang, onderwijs, GGD, sociaal werk en jeugdhulp is er uiteindelijk op gericht om ervoor te zorgen dat kinderen in hun jeugd voldoende vaardigheden kunnen leren, zodat zij als volwassene zo zelfstandig mogelijk deel kunnen nemen aan de samenleving. Daarom hebben wij besloten om het beleid op deze terreinen in zeer nauwe samenspraak met partners in het veld te ontwikkelen.

Wij zijn vanaf 2019 gestart met genoemde partijen om samen een antwoord te vinden op deze vraag. Hierbij zoeken we aansluiting bij de visie en inspiratie die leeft bij deze partijen. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat de aanpakken waar kinderopvang, onderwijs en zorg zélf in geloven, het meeste effect zullen sorteren. We hebben het immers over een opgave waar zij vanuit hun kerntaak verantwoordelijk voor zijn. Dit gegeven maakt ook dat we op zoek zijn naar intersectorale oplossingen: oplossingen waar meerdere sectoren bij betrokken zijn. Immers, we mogen verwachten dat iedere sector afzonderlijk al alles in zijn of haar macht doet om het eigen werk steeds beter en efficiënter te maken. De meerwaarde van een gemeentelijke aanpak zal liggen in maatregelen waarbij verschillende organisaties de handen ineen slaan om het samen nog beter te doen. Juist de kinderen die niet vanzelf de vaardigheden ontwikkelen die ze later nodig hebben, zijn gebaat bij deze samenwerking.

We hebben een drietal werkconferenties georganiseerd, waarvoor alle instellingen voor kinderopvang, de schoolbesturen voor primair onderwijs, voor voortgezet onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in Steenwijkerland zijn uitgenodigd. Ook de jeugdgezondheidszorg, het sociaal werk en het gemeentelijk toegangsteam zijn aanwezig. Op een later moment betrekken we ook de scholen buiten onze gemeente die veel leerlingen uit Steenwijkerland hebben. Doel van deze bijeenkomsten is om afspraken te maken over wat we de komende vier jaar gaan doen en welke partijen daar welke verantwoordelijkheid in neemt. Deze afspraken zullen uitmonden in een lokaal akkoord dat het kader vormt voor de samenwerking tussen deze partijen de komende vier jaar. Het vormt tevens het gemeentelijk beleidskader op genoemde beleidsterreinen.

Aan de uitvoering van de afspraken zullen waarschijnlijk kosten zijn verbonden. Voor zover hiervoor gemeentelijk financiering noodzakelijk is, zal dekking worden gezocht in de beschikbare budgetten voor onderwijsachterstanden, voortijdig schoolverlaten, laaggeletterdheid en peuteropvang. Met name het budget voor onderwijsachterstanden is voor onze gemeente sterk gestegen, waardoor er ruimte is om nieuwe, veelbelovende aanpakken te faciliteren. Indien nodig zal ook gekeken worden naar ontschotting van de bestaande budgetten voor deze doeleinden.

Consequenties voor de gemeente

Het akkoord zal uitmonden in maatregelen die kunnen rekenen op draagvlak bij de uitvoerende partijen. De energie en dynamiek die in het veld aanwezig is, zal door de gekozen werkwijze worden versterkt, waardoor een vliegwieleffect kan ontstaan. Een akkoord is geen 'traditioneel' beleidsplan, waarin getracht wordt om op rationele wijze de kortste route te bepalen, van de huidige situatie naar de gewenste situatie.

Tegelijkertijd zal het akkoord geen 'u vraagt, wij draaien' -document worden, waarbij de rol van de gemeente beperkt is tot het financieren van de ambities van derden. Om dit te realiseren, zijn wij als deelnemer actief betrokken bij de werkconferenties. Door middel van het aandragen van kennis en het kritisch meedenken zullen wij de kwaliteit van de maatregelen versterken. Daarbij zullen wij in ieder geval sturen op de doelmatigheid van de afspraken (dragen de afspraken er toe bij dat de kinderen later als volwassene meer zelfstandig aan de samenleving deel kunnen nemen?) en aan de gezamenlijkheid van de afspraken (slaan sectoren de handen ineen?).

Omdat u als gemeenteraad kaderstellend bent op deze beleidsterreinen, zullen we het concept akkoord ter instemming aan u voorleggen. Tevens zullen we u uitnodigen om een deel van de laatste werkconferentie bij te wonen, zodat u zich kunt laten informeren over het gelopen proces en de afspraken die partijen willen maken.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

De verwachting is dat het akkoord begin mei gereed zal zijn. Vervolgens zal het aan u ter instemming worden aangeboden, zodat de ondertekening nog voor de zomer kan plaatsvinden. Uitvoering vindt dan plaats in de vier jaren vanaf schooljaar 2019 - 2020.

Besluit

Beslispunt 1

Het college besluit de informatienota vast te stellen en aan de gemeenteraad te verzenden.